

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta annetun lain 4 ja 7 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan tarkistettavaksi Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta annettua lakia siten, että valvontarekistereihin voitaisiin kerätä myös vesiviljelyn valvontaa ja vesiviljelyä koskevien tilastojen laatimista varten välttämättömät tiedot. Lisäksi ehdotetaan, että

sakkorangaistus voitaisiin määrätä sille, joka laiminlyö velvollisuutensa avustaa valvon-
nassa tai antaa valvonnan edellyttämiä tietoja.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

1. Lainsäädäntö ja käytäntö

1.1. Euroopan yhteisöjen säännökset

Euroopan yhteisön (EY) yhteinen kalastuspolitiikka koskee periaatteessa kaikkea kalastusta ja vesien elollisten luonnonvarojen hyödyntämistä sekä vesiviljelyä. Yhteisen kalastuspolitiikan alaan kuuluu myös kalastus- ja vesiviljelytuotteiden hygieniavaatimuksia koskeva EY:n säännöstö.

Yhteisen kalastuspolitiikan toimeenpanosta määrätään pääsääntöisesti EY:n asetuksissa, jotka ovat sellaisenaan jäsenvaltioita sitovia. Kalahygieniaa koskevat EY:n säännökset sisältyvät kuitenkin direktiiveihin, joiden toimeenpano edellyttää kansallista sääntelyä.

Terveyttä koskevista vaatimuksista kalastustuotteiden tuotannossa ja saattamisessa markkinoille annettussa direktiivissä (91/493/ETY) edellytetään muun muassa, että jäsenvaltiot hyväksyvät ja rekisteröivät

kalastustuotteita ja niistä tehtäviä jalosteita ja valmisteita käsittelevät laitokset ja että jäsenvaltiot järjestävät laitosten elintarvikehygienisten vaatimusten edellyttämän valvonnan kyseisissä laitoksissa.

Yhteisön vähimmäistoimenpiteistä tiettyjen kalatautiin torjumiseksi annettu neuvoston direktiivi (93/53/ETY) edellyttää jäsenvaltioiden huolehtivan muun muassa siitä, että viljelylaitokset, joissa kasvatetaan tai pidetään erälle kalataudeille alttiita kaloja, ovat virallisen laitoksen rekisteröimiä. Rekisterit on saatettava ajan tasalle säännöllisesti. Mainitun direktiivin 5 artiklan mukaan rekisteriin on merkittävä viljelylaitokselle tuodut kalat, mätimunat ja sukusolut mukaan lukien kaikki niiden toimitusta, lukumäärää tai painoa, kokoa, alkuperää ja toimittajia koskevat tiedot. Lisäksi rekisteriin on merkittävä viljelylaitokselta vietävät kalat, mätimunat ja sukusolut mukaan lukien niiden lähettämistä, lukumäärää tai painoa, kokoa ja määränpäättä

koskevat tiedot. Myös kalojen todettu kuolleisuus on rekisteröitävä.

Yhteiseen kalastuspolitiikkaan sovellettavasta valvontajärjestelmästä annettu neuvoston asetusta ((ETY) N:o 2847/93) sisältää määräykset yhteisen kalastuspolitiikan valvonnan järjestämisestä, mukaan lukien vesiviljelyn valvonta. Jäsenvaltiot ovat velvollisia valvomaan yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevien EY:n säännösten noudattamista sekä määräämään kansallisessa järjestyksessä rangaistusseuraamukset säännöksiä vastaan rikkoneille. Jäsenvaltioiden viranomaiset ovat myös velvollisia raportoimaan EY:n toimielimille valvonnassa esiin tulleista seikoista sekä sen lisäksi antamaan EY:n ase-
tuksissa tarkemmin määriteltyjä tilastotietoja.

Komissiossa on valmisteilla jäsenvaltioiden vesiviljelytuotantoa koskevien tilastojen toimittamista koskeva asetusta, jota on tarkoitusta soveltaa vuoden 1996 alusta lukien. Tilastoinnin piiriin tulevat kuulumaan kaikki kalaviljelylaitoksissamme kasvatettavat kalalajit lukuun ottamatta toutainta.

1.2. Kotimainen lainsäädäntö

Direktiivin 91/493/ETY säännökset on saatettu Suomessa sovellettaviksi kalahygienialailla (330/94). Kalahygienialain 10 §:n mukaan kalastustuotteiden ja niistä tehtyjen jalosteiden ja valmisteiden hygieniavalvontaa suorittavat kunnan valvontaviranomaiset, joiden on muun muassa hyväksyttävä tai rekisteröitävä laitos ennen sen toiminnan aloittamista tai toiminnan jatkamista. Kalahygienialaki sisältää lisäksi tarkemmat säännökset tarkastuksista sekä valvonnasta.

Eläintautilaki (55/80) sisältää eläintautien vastustamista ja ennakolta ehkäisemistä koskevat säännökset. Maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintö- ja elintarvikeosasto voi eläintautien ennalta ehkäisemiseksi ja tautitilanteen selvittämiseksi suorittaa lain 12 §:ssä säädettyjä toimenpiteitä, joihin kuuluu muun muassa oikeus määrätä, että eläinten kauppa- ja välitystä harjoittavien eläintenpitoyksiköiden ja muiden vastaavien laitosten tulee olla viranomaisten hyväksymiä ja rekisteröimiä ja säännöllisen valvonnan alaisia. Lisäksi ministeriön eläinlääkintö- ja elintarvikeosasto voi antaa määräyksiä mainittujen yk-

siköiden ja laitosten hyväksymisestä, rekisteröinnistä ja valvonnan järjestämisestä.

Kalataloutta säätelevien EY:n asetusten kansallisesta täytäntöönpanosta säädetään Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta annetussa laissa (1139/94), jäljempänä yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanolaki. Laki sisältää muun muassa säännökset toimivaltaisesta viranomaisesta, valvontaa ja tilastointia varten tarpeellisista rekistereistä, tiedonsaantioikeudesta, valvonnan suorittamisesta sekä yhteisen kalastuspolitiikan säännöksiä rikkoneille määrättävistä rangaistuksista.

Tarkemmat määräykset laissa tarkoitetuista valvontarekistereistä sisältyvät kalataloutta koskevista rekistereistä annettuun maa- ja metsätalousministeriön päätökseen (1575/94). Sanotun päätöksen mukaan yhteisen kalastuspolitiikan valvontaa ja tilastointia varten pidetään kalastusalusrekisteriä, ammattikalastajarekisteriä, saalisrekisteriä ja kalakaupparekisteriä.

2. Muutoksen tarve ja ehdotetut muutokset

EY:n säännökset edellyttävät vesiviljelylaitosten ja niissä kasvatettavien kalastustuotteiden hygieniailmoitusten ja kalatautitilanteen valvontaa sekä valvontatietojen säännöllistä raportointia EY:n toimielimille. EY:n tilastoviranomaiset tulevat vuoden 1996 alusta lukien vaatimaan aikaisempien tilastotietojen lisäksi tilastotietoja myös vesiviljelyssä tuotetuista lajeista ja määristä. Valvonnan, raportoinnin ja tilastoinnin tarpeet sekä vesiviljelyn kehittämisen suunnittelu edellyttävät kalanviljelylaitoksia sekä niissä tuotettuja kalatuotteita ja suoritettuja tarkastustoimenpiteitä koskevien tietojen rekisteröintiä vastaavalla tavalla kuin kalastuksen, kalakaupan ja kalastustuotteiden osalta on yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanolain 4 §:ssä säädetty. Laki ei sisällä mainittuja säännöksiä vesiviljelyn osalta, minkä vuoksi lain 4 §:ää ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että se kattaisi myös vesiviljelyrekisterit.

Neuvoston asetusta (ETY) 2847/93 sovelletaan asetuksen 5 osastossa säädetyn mukaisesti myös vesiviljelyn rakenteiden parantamisen ja mukauttamistoimenpiteiden valvon-

taan. Asetuksen 4 artiklan 2 kohdan mukaan yhteisen kalastuspolitiikan piiriin kuuluvat henkilöt ja yritykset ovat velvollisia antamaan tarpeellista apua valvonnan suorittamisessa. Asetuksen 31 artiklassa edellytetään, että kansalliset viranomaiset määräävät yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjä vastaan rikkoneelle hallinnollisessa menettelyssä tai rikosoikeudenkäynnistä säädetystä järjestyksessä teon vakavuuteen suhteutetun seuraamuksen. Seuraamus voi olla esimerkiksi rikkomuksen tuottaman taloudellisen hyödyn menettäminen ja sakko. Rangaistuksista tulee säätää kansallisella lainsäädännöllä.

Valvonnan asianmukaisen hoitamisen kannalta on välttämätöntä ulottaa rangaistus-seuraamus (sakko) myös niihin henkilöihin ja yrityksiin, jotka laiminlyövät velvollisuutensa avustaa vesiviljelyä koskevassa valvonnassa. Tätä koskeva tarkistus ehdotetaan otettavaksi lain 7 §:n 1 momentin 3 kohtaan. Samalla ehdotetaan momentin johdantokappaleeseen tehtäväksi kielellinen tarkistus.

3. Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei arvioida olevan sanottavia vaikutuksia valtion talouteen.

Esityksellä ei arvioida olevan organisatorisia tai ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia.

4. Esityksen valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä.

5. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpano-lain 10 §:n mukaan maa- ja metsätalousministeriö voi antaa tarkempia määräyksiä muun muassa lain 4 §:ssä säädetystä rekistereistä.

Maa- ja metsätalousministeriö on antanut päätöksen kalataloutta koskevista rekistereistä. Rekisterien pitäjänä toimivat maaseutuelinkeinopiirit. Kyseistä päätöstä on tarpeen täydentää EY:n säännösten edellyttämää vesiviljelylaitosten rekisteröintiä, valvontaa ja tilastotietojen keräämistä koskevalta osalta. Maa- ja metsätalousministeriö antaa rekisterien perusteella myös EY:n asetuksissa säädettyt tiedot Euroopan unionin toimielimille sekä muille jäsenvaltioille.

6. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan heti kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

L a k i

Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta annetun lain 4 ja 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta 8 päivänä joulukuuta 1994 annetun lain (1139/94) 4 § ja 7 §:n 1 momentin johdantokappaleen suomenkielinen sanamuoto ja 3 kohta seuraavasti:

4 §

Rekisterit

Maa- ja metsätalousministeriö huolehtii Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen valvontaa ja tilastointia varten tarpeellisten rekistereiden pitämisestä. Rekistereihin voidaan ottaa kalastusta, vesiviljelyä, kalakauppaa, kalastus- ja vesiviljelytuotteiden myyjiä, ostajia ja kuljettajia sekä kalatalouden rahoitusta koskevia tietoja.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksella on oikeus saada tietoja 1 momentissa tarkoitetuista rekistereistä tutkimusta ja tilastojen laatimista varten. Maa- ja metsätalousministeriö voi määräämnsä ehdoin antaa muillekin luvan käyttää rekisterissä olevia tietoja tutkimustarkoituksiin. Rekistereissä olevia tietoja saadaan käyttää myös kansalli-

sis- tai Euroopan yhteisön säännöksissä säädettyihin tarkoituksiin

7 §

Rangaistukset

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

3) laiminlyö velvollisuutensa avustaa valvonnassa tai antaa valvonnan edellyttämiä tietoja, jotka koskevat hänen harjoittamaansa kalastusta, vesiviljelyä, kalakauppaa, kalan kuljetusta tai kalanjalostusta taikka julkisista varoista myönnettyä tukea, tai

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 ____.

Helsingissä 25 päivänä elokuuta 1995

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Maa- ja metsätalousministeri *Kalevi Hemilä*

Laki

Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta annetun lain 4 ja 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta 8 päivänä joulukuuta 1994 annetun lain (1139/94) 4 § ja 7 §:n 1 momentin johdantokappaleen suomenkielinen sanamuoto ja 3 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

4 §

Rekisterit

Maa- ja metsätalousministeriö huolehtii Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen valvontaa ja tilastointia varten tarpeellisten rekistereiden pitämisestä. Rekistereihin voidaan ottaa kalastusta, kalakauppaa, kalastustuotteiden myyjiä, ostajia ja kuljettajia sekä kalatalouden rahoitusta koskevia tietoja.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksella on oikeus saada tietoja 1 momentissa tarkoitetuista rekistereistä tutkimusta ja tilastojen laatimista varten. Maa- ja metsätalousministeriö voi määräämensä ehdoin antaa muillekin luvan käyttää rekisterissä olevia tietoja tutkimustarkoituksiin. Rekistereissä olevia tietoja saadaan käyttää myös Euroopan yhteisön asetuksissa säädettyihin tarkoituksiin.

Ehdotus

4 §

Rekisterit

Maa- ja metsätalousministeriö huolehtii Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen valvontaa ja tilastointia varten tarpeellisten rekistereiden pitämisestä. Rekistereihin voidaan ottaa kalastusta, *vesiviljelyä*, kalakauppaa, *kalastus- ja vesiviljelytuotteiden* myyjiä, ostajia ja kuljettajia sekä kalatalouden rahoitusta koskevia tietoja.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksella on oikeus saada tietoja 1 momentissa tarkoitetuista rekistereistä tutkimusta ja tilastojen laatimista varten. Maa- ja metsätalousministeriö voi määräämensä ehdoin antaa muillekin luvan käyttää rekisterissä olevia tietoja tutkimustarkoituksiin. Rekistereissä olevia tietoja saadaan käyttää myös *kansallisissa tai Euroopan yhteisön säännöksissä* säädettyihin tarkoituksiin.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

7 §

Rangaistukset

Joka tahallaan tai tuottamuksellisesti

3) laiminlyö velvollisuutensa avustaa valvonnassa tai antaa valvonnan edellyttämiä tietoja, jotka koskevat hänen harjoittamaansa kalastusta, kalakauppaa, kalan kuljetusta tai kalanjalostusta taikka julkisista varoista myönnettyä tukea, tai

7 §

Rangaistukset

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

3) laiminlyö velvollisuutensa avustaa valvonnassa tai antaa valvonnan edellyttämiä tietoja, jotka koskevat hänen harjoittamaansa kalastusta, *vesiviljelyä*, kalakauppaa, kalan kuljetusta tai kalanjalostusta taikka julkisista varoista myönnettyä tukea, tai

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .